

I DETTA NYHETSBRIV

- Välkommen till det tretttonde nyhetsbrevet!
- Nils Hertzberg har ordet
- Bredbandsforums styrgrupp
- Omsorg genom bredband - Slutrapport från Praktikfallsgruppen
- Kick-off för regionala bredbandskoordinatorer
- Vårens möten och konferenser
- Föreskrifterna på plats
- Förslag från utredningen om effektivare användning av statens infrastruktur
- Utmaningar vid elanslutning av mobilmaster
- Utbyggnadsdirektivet
- Säfte får landets största fiberförening
- Intervju med Jimmy Stigevall på IP-Only

Välkommen till det tretttonde nyhetsbrevet!

Bredbandsforum 2020

I mars 2015 skickade vi ut Bredbandsforums tionde nyhetsbrev (du kan hitta alla tidigare nyhetsbrev på [vår webbplats](#)). [Byanätsforum](#) skulle precis lanseras, den nya stödperioden i [landsbygdsprogrammet](#) var långt borta, och [bredbandskoordinatorer](#) fanns inte på kartan. I Byanätsforum deltar idag över 300 fiberföreningar. På diskussionsforumet avhandlas högt och lågt och att det numera finns en nationell kontaktpunkt uppskattas av många. Under våren kommer de första utbetalningarna av bredbandsstöd, och de sista frågetecknen i regelverket rätas just nu ut av Jordbruksverket, Länsstyrelserna och övriga intressenter. 18 av 21 län har en bredbandskoordinator på plats som kan börja arbetet med att förbättra samverkan på regional nivå.

Har alla pusselbitar då äntligen fallit på plats? Nja – nya utmaningar gömmer sig under de gamla. Läs mer om vad vi siktar på att åstadkomma under de närmsta åren i Nils text här till höger. Men ett år som 2015 visar i alla fall för oss på Bredbandsforums kansli att allt är möjligt.

Mattias Svanold

Kommunikationsansvarig Bredbandsforum

Nils Hertzberg har ordet

Tillsammans skapar vi världens bästa bredband

Foto: Petter Öhrn

Bredbandsforum har i snart sex år arbetat för att främja utbyggnaden av snabbt bredband i hela landet. Under den tiden har otroligt mycket hänt. Tillgången till bredband har ökat kraftigt, efterfrågan likaså. Engagemanget är mycket bredare och berörda aktörer samverkar på ett helt annat sätt. Jag har haft förmånen att vara med från början och vill här passa på att reflektera över utvecklingen och våra kvarvarande utmaningar.

Marknadsutvecklingen under dessa år har, sett i backspegeln, varit mycket bra; Andelen som har

tillgång till snabbt bredband har ökat från ca 40 till ca 60 procent och 4G nätet har byggts ut till ca 99 procent. Konkurrensen är betydligt hårdare nu. Och det som driver utbyggnaden är naturligtvis att efterfrågan på bredbandstjänster har ökat och att den kommer att fortstätta öka.

År 2010 hade bara ett fåtal kommuner en strategi för bredbandsarbetet och frågan var inte på den politiska agendan utan sågs som en teknikfråga för tjänstemän. Nu är det allt mer uppenbart att snabbt bredband krävs för att kommunerna ska klara sin kärnverksamhet inom vård, skola och omsorg. Läs gärna mer om detta i slutrapporten från Praktikfallsgruppen: *Omsorg genom bredband*.

Även om utvecklingen har varit bra så är det långt kvar till målet i *Bredbandsstrategi för Sverige* att 90 procent av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. Och bortom detta mål väntar nya utmaningar.

Kommer vi då att klara att nå målet?

Vi ska inte blunda för att vi har den svåraste biten kvar men jag är övertygad om att det är möjligt.

För att lyckas måste tre pusselbitar finnas på plats: investeringar, offentligt och enskilt engagemang, och fördjupad samverkan.

Det finns skilda åsikter om hur vi ska betala för bredbandsutbyggnaden. Vem ska investera, var ska det byggas, och hur mycket kommer det att kosta? Privata investeringar utgör grunden, men det behövs även offentliga investeringar i bredbandsinfrastrukturen. Inte minst för att komplettera de privata investeringarna i områden utanför tätort och småort. För ett gott samarbete och för att resurserna ska kunna fördelas så effektivt som möjligt behöver kommunerna känna förtroende för marknadsaktörerna. Här går utvecklingen framåt och operatörerna tar oftare ett större helhetsansvar.

Det offentliga engagemanget har ökat sen 2010. Vi vet nu också att ett politiskt förankrat beslut, om att hela

kommunen ska få så bra bredband som möjligt, verkligen gör skillnad. Förenklat bör kommunerna göra följande. Genomför en nulägesanalys samt en behovsanalys och utifrån dessa görs sedan en samlad förfrågan till marknadsaktörer (privata som offentliga). Genom att arbeta med öppna kort och behandla alla aktörer likvärdigt ger man sin kommun bäst möjligheter till ett bra bredband.

Det enskilda engagemanget i lokala fiberföreningar är enastående och en nyckel till att vi har lyckats bygga så mycket bredband på landsbygden. Det finns samtidigt utmaningar med denna utbyggnad. Det är svårt att bygga ett bredbandsnät, inte minst då de måste hålla en tillräcklig kvalitet för att klara dagens och morgondagens tjänster.

Slutligen behöver vår samverkan fördjupas på olika nivåer. Det gäller t ex samverkan mellan marknadsaktörer och kommuner. Men det gäller även samverkan mellan de statliga aktörerna och bredbandsmarknaden. Förslagen från utredningen om effektivare användning av statens infrastruktur, som du kan läsa mer om nedan, syftar till att fördjupa denna samverkan. Det gäller även samverkan mellan olika offentliga aktörer och de lokala fiberföreningarna som gör ett hästjobb och inte alltid får den uppbackning de förtjänar. Samverkan måste alltså stärkas på nationell, regional, kommunal och lokal nivå.

Vårt gemensamma arbete i Bredbandsforum, de Regionala bredbandskoordinatorerna och Byråtsforum syftar till detta. Att ge bättre förutsättningar för investeringar, ökat engagemang och fördjupad samverkan.

På så sätt kan vi nå bredbandsmålen och sikta framåt mot nya mål.

Nils Hertzberg
chef Bredbandsforum

Läs arbetsgruppens förslag och rekommendationer i arbetsgruppens slutrapport på Bredbandsforums webbplats: www.bredbandsforum.se/praktikfallgruppen

Kick-off för regionala bredbandskoordinatorer

Uppdatering från uppskattad uppstart

Foto: Helena Långström

I början på februari samlades de regionala bredbandskoordinatorerna för ett första gemensamt möte, arrangerat av det nationella sekretariatet.

Syftet med uppstartsmötet var att koordinatorerna skulle få möjlighet att träffas och diskutera uppdraget och deras gemensamma utmaningar. Det är viktigt att koordinatörerna delar med sig av erfarenheter, inspirerar varandra och får möjligheten att samverka.

IT-minister Mehmet Kaplan deltog och berättade varför han ser satsningen på bredbandskoordinatorer som så betydelsefull för att uppnå regeringens bredbandsmål. Även PTS generaldirektör Göran Marby poängterade detta och diskuterade flera spännande ämnen med koordinatorerna.

På uppstartsmötets andra dag kom marknadsaktörer, myndigheter och andra aktörer för att presentera sig och nätverka med bredbandskoordinatorerna.

IT-minister Mehmet Kaplan, Foto: Helena Långström

På bredbandskoordinatorernas sida på Bredbandsforums webbplats kan du läsa mer och hitta kontaktuppgifter till alla koordinatorer:

www.bredbandsforum.se/bredbandskoordinatorer

Vårens möten och konferenser

Årskonferens och Landsbygdsriksdag

Bredbandsforums kansli deltar regelbundet på konferenser och möten för de som arbetar med bredband. Kontakta oss gärna med tips och förslag på kontakt@bredbandsforum.se

Den 15-17 mars deltar vi på Svenska Stadsnätsföreningens årskonferens i Tylösand: <http://www.ssnf.org/SSNf/Konferens/Kommande-konferenser/>

Den 27-29 maj deltar vi på Landsbygdsriksdagen, riksorganisationen Hela Sverige ska levas största evenemang: <http://lbrd.helasverige.se>

Den 3-10 juli deltar vi på årets [Almedalsvecka](#). Kontakta oss gärna redan nu om med tips eller om ni vill mötas i Visby!

Föreskrifterna på plats

Föreskrifter om bredbandsstöd i Landsbygdsprogrammet antogs i december

Den 14 december började de nya föreskrifterna från Jordbruksverket att gälla. I föreskrifterna finns de regler som kommer gälla för bredbandsstöden under stödperioden 2014-2020. Själva dokumentet hittar du i [Jordbruksverkets författningssamling^{\[1\]}](#) (2015:35)

Sammanfattningsvis ser Bredbandsforums kansli att de största skillnaderna jämfört med tidigare stödperiod är:

- Föreskriften är tydligare i alla delar
- Vägledningen kring upphandling är mer strukturerad
- Möjlighet till lättnader för inköp under 250 000 kr
- Föreskriften tydliggör hur försäljning av nät ska gå till
- Krav på robusthet (dokumentation, ledningskollen, inmätning m.m.)

Stödet får lämnas till anläggning av passiv bredbandsinfrastruktur i ett accessnät som är slutanvändarnära, men också till anläggning av en förbindelse som krävs för att koppla den slutanvändarnära accessen till ett befintligt bredbandsnät. I föreskriften listas sedan vilka utgifter som är stödberättigade. Dessa är:

- inköp av tjänst för projektering,
- inköp av nytt material,
- inköp av tjänst för anläggningsarbeten,
- inköp av tjänst för kontroll av utförande och dokumentation av bredbandsinfrastrukturen
- inköp av tjänst för allmänna utgifter.

Läs en mer detaljerad genomgång av föreskrifterna på Byanätsforums webbplats:

www.bredbandsforum.se/Byanatsforum/Informationsmaterial/

^[1] <https://www.jordbruksverket.se/forfattningar/forfattningssamling/2015.4.174c24d814add59460463f2.html>

Förslag från utredningen om effektivare användning av statens infrastruktur

Utredningen om statens bredbandsinfrastruktur har lämnat sitt slutbetänkande innehållande ett antal förslag rörande transportnät (stamnät och mellanortsnät).

Utredningen om statens bredbandsinfrastruktur har lämnat sitt slutbetänkande. De viktigaste förslagen utifrån Bredbandsforums perspektiv är följande:

- Trafikverket och Affärsverket svenska kraftnät ska anlägga mer kanalisation och svartfiber och erbjuda detta till kunder över hela landet – för Trafikverkets del omfattar det bl a svartfiber längs banvallen och kanalisation i svåråtkomliga och kostnadsdrivande delar av vägområdet^[1].
- Trafikverket och Affärsverket svenska Kraftnät ska samverka om sammanbyggnad av nät i syfte att öka robustheten genom redundans – här uttrycker utredningen att aktörerna även bör utreda om möjlighet till sammanbyggnad finns i områden där det inte finns marknadsdriven utveckling^[2].
- Myndigheterna ska samverka sinsemellan samt även med Vattenfall och Teracom för att underlätta tillgång till olika former av bredbandskommunikation som aktörer kan använda i sina erbjudanden till slutkunder – viss samverkan finns redan idag dock råder osäkerhet kring vad de får samverka om vilket behöver utredas ytterligare genom aktörernas samverkansgrupp.

¹ Exempelvis cirkulationsplatser, broar, tunnlar och större vägkorsningar.

² Områden där möjlighet saknas att ansluta sig till mellanorts- eller stamnät.

Utredningen beskriver hur de statliga aktörerna tillhandahåller bredbandskommunikation över hela landet och på stora avstånd. Deras samlade bredbandsinfrastruktur utgör således en viktig resurs vad gäller kanalisationsutrymme längs vägar, järnvägar och kraftledningar framför allt för nya aktörer och på nya platser.

Samtidigt är de statliga aktörernas bredbandsverksamhet en sidoverksamhet till huvuduppdraget. Ett ändrat fokus i detta avseende genom förslagen om uppdrag och ökad samverkan ovan kan enligt utredningen leda till ett bättre utnyttjande av infrastrukturen samtidigt som det underlättar bredbandsutbyggnaden. För att tydliggöra ambitionen om bredband i hela landet föreslås Trafikverket och Affärsverket svenska kraftnät få i uppdrag att bidra till att regeringens bredbandsmål uppfylls. När det gäller de statliga bolagen föreslås regeringen i egenskap av ägarrepresentant uttala förväntningar om att de berörda bolagen bidrar till att regeringens bredbandsmål uppfylls.

Installationerna av kanalisation och svartfiber ska göras så att de medger för andra aktörer att ansluta sig. Försäljningen ska ske på konkurrensneutrala, icke-diskriminerande och skäligena villkor.

Trafikverket föreslås också få ett uppdrag om att förenkla ansökningsprocessen kring förläggning i vägområdet i syfte att underlätta samverkan med bredbandsaktörer.

De huvudsakliga konsekvenserna av förslagen för bredbandsutvecklingen är en större möjlighet till utbyggnad genom fler anslutningspunkter och att Trafikverket som är en viktig aktör förväntas bli mer aktiv på marknaden genom det föreslagna vidgade verksamhetsområdet.

Läs mer på [regeringens webbplats](#)

Utmaningar vid elanslutning av mobilmaster

PTS har undersökt hur elnätsföretagen och mobiloperatörerna skulle kunna samverka bättre

I olika sammanhang har det uppmärksammats att det tar lång tid att ansluta el till nya mobilmaster. I komplicerade fall upp till två år eller mer. PTS har på initiativ från Bredbandsforum genomfört en genomlysning av problemen i processen med att elansluta mobilmaster och även lämnat förslag till åtgärder. Under arbetet med att etablera en mobilmast sker två bygglovsprocesser som inte är synkroniserade sinsemellan. Elnätsföretagen inleder sina bygglovsprocesser om att få dra elkablar först efter att mobilnätoperatörerna fått bygglov för att etablera en mobilmast. Den enskilt viktigaste åtgärden för att korta ledtiderna för anslutning av el är att få mobilnätoperatörernas och elnätsföretagens bygglovsprocesser att utföras samtidigt. Förutsättningar för att genomföra åtgärderna är en ökad samverkan och dialog mellan mobilnätoperatörerna och elnätsföretagen, men i vissa fall även en samverkan med kommuner och länsstyrelser.

Ett av förslagen är att mobilnätoperatörerna och elnätsföretagen tidigt ingår projekteringsavtal så att elnätsföretagen kan inleda sitt bygglovsarbete tidigare. Att de båda parternas arbete sker mer parallellt kan i sin tur möjliggöra ytterligare samverkan, exempelvis i samförläggning av fiber och elkablar till mobilmaster. I rapporten finns möjlighet att läsa mer om dessa och övriga förslag.

Läs hela rapporten på [Bredbandsforums webbplats](#)

Utbyggnadsdirektivet

Ny lag ska göra bredbandsutbyggnaden billigare

Regeringen lämnade i höstas över ett förslag till lagrådet som ska minska antalet onödiga grävjobb.

Lagen kommer att träda i kraft den 1 juli 2016 och den är uppbyggd på rättigheter och skyldigheter. Det är osäkert exakt vilka konsekvenser de nya reglerna kommer att få i Sverige eftersom direktivet är skrivet generellt för EU och inte fullt ut anpassat till svenska förhållanden.

Tanken med de nya reglerna är att den som har rör eller annan infrastruktur som lämpar sig för dragning av bredbandsnät är skyldig att under vissa förutsättningar låta den som bygger ut bredbandsnät få tillträde till infrastrukturen. Detta gäller både operatörer och andra, men det finns vissa undantag som kommer att framgå av den nya lagen. Även den som utför ett bygg- eller anläggningsprojekt som finansieras helt eller delvis med offentliga medel ska i vissa fall vara skyldig att samordna projektet med utbyggnad av bredbandsnät.

De flesta aktörer som påverkas av de nya reglerna får både nya rättigheter och nya skyldigheter. För bynäten ska regelverket förhoppningsvis ge ökade möjligheter till tillträde till andra aktörers infrastruktur, men få betungande skyldigheter. PTS kommer att tvistlösningsorgan om det uppstår en tvist kring t.ex. utlämnande av information.

Läs [lagrådsremissen](#) på regeringens webbplats.

Säffle får landets största fiberförening

Sju fiberföreningar i Säffle blir en

Fibernätet i Säffle byggdes ut mellan 2008 och 2010 och var då den största utbyggnaden i Värmland och en av de största i landet. Det placerade Säfyles landsbygd på kartan vad gäller snabbt bredband på landsbygden.

Redan från starten fanns ambitionen att föreningarna skulle gå samman och under 2015 genomfördes en fusion i sju av de 12 föreningarna i nätet.

Säffle fibernät har nu 4 614 anslutningar, varav 2 457 på landsbygden. Landsbygdsnätet ägs till hälften av de lokala fiberföreningarna och till hälften av det kommunala bolaget Säffle Kommunikation AB.

Sju av föreningarna har nu alltså fusionerats till en och de som ingår är: Gillberga, Huggenäs, Södra Näset, Stubbkärr-Bäckelid, Tveta, Södra Ny och Bro.

Om man vill veta mer om projektet kan man besöka Säffle Landsbygdsnäts [webbplats](#) eller kontakta föreningens ordförande Torbjörn Axelsson på torbjorn.hagaborg@gmail.com.

Intervju med Jimmy Stigevall på IP-Only

Foto: IP-Only

IP-Only syns just nu regelbundet i media. Ofta på grund av de samverkansavtal man tecknar med kommuner runt om i landet, där företaget förbinder sig till att erbjuda anslutning till alla invånare i en kommun. Vi passade därför på att ställa några frågor till Jimmy Stigevall som arbetar med affärsutveckling på IP-Only, och som också har deltagit i flera av Bredbandsforums arbetsgrupper.

Hej Jimmy! Ni är ute och jobbar i många kommuner just nu, vad är det som gör att det finns ett sådant starkt intresse för den här typen av samverkansavtal?

Det stämmer, det är många som efterfrågar IP-Onlys och byNets kommunkoncept. Vi är verksamma i ca 70-80 kommuner varav ett 30-tal gäller olika former av partnerskap och helhetslösningar. Där ser IP-Only och kommunen bredbandsmålen som en gemensam angelägenhet och i många fall erbjuder vi alla fastighetsägare i hela kommunen anslutning till samma pris. Just detta helhetstänk är anledningen till att många kommuner och även län efterfrågar IP-Onlys koncept. Om 5 år ska bredbandsmålet vara uppfyllt, och många kommuner behöver en partner för att kunna komma i mål. Landsbygden är en stor utmaning och vi har genom vårt bolag byNet lång erfarenhet av att kartlägga, beräkna och anlägga fibernät på landsbygden. Alltså kan vi på kort tid tillsammans ta fram en lokalt anpassad plan för kommunen som helhet.

Men vi har 290 kommuner i Sverige som alla behöver tänka på hur man ska komma i mål med bredbandsutbyggnaden, så vi hade gärna sett en ännu högre takt i våra kommunavtal.

Vad är det viktigaste ni behöver komma överens om innan ni kan inleda ett samarbete med en kommun?

För det första så måste vi dela grundvärderingen att vilja motverka den digitala klyftan som växer fram i samhället. Alla, oavsett var man bor, har rätt att leva ett modernt liv. Det behövs en politisk förankring i att vi gemensamt ska åstadkomma utbyggnad till 100 % av invånarna och företaget.

Finns detta på plats gäller det att kartlägga alla kundsegment från tätort till landsbygd för att arbeta fram en utbyggnadsplan för hela kommunen så att ingen hamnar utanför. Vi använder oss till stor del av principerna och slutsatserna i rapporten från Bredbandsforums arbetsgrupp "Samordnad efterfrågan". Den bygger på offentlig och privat samverkan och att utnyttja de styrkor respektive part besitter för

att kunna förverkliga 100 %. I vissa fall går det att nå bredbandsmålen utan statliga stöd och i andra fall behövs stöden, gemensamt är att stödmedel endast skall och får användas där det verkligen behövs.

Vad tar IP-Only med sig från arbetet i den nyss avslutade Praktikfallsgruppen?

Kunskapen om kopplingen mellan bredbandsutbyggnad och samhällskritiska tjänster är blandad ute i kommunsverige. Det finns kommuner som är mycket drivna och ser fiberutbyggnaden som en direkt överlevnadsfråga medan andra förlitar sig på mobil och trådlöst teknik. Svaret är självklart att dessa infrastrukturer måste samexistera. Av den anledningen är det en klok idé att just titta på olika praktikfall, och vilka krav de ställer på infrastrukturen. Det är alltid lättare att studera exempel, inte minst för att kommuner gärna vill kopiera goda exempel istället för att uppfinna hjulet på nytt. Det bästa med gruppens arbete är att praktikfallen tydligt visar "nyttan" av att kommunen skall ha tillgång till en god bredbandsinfrastruktur.

Ni träffade precis de nya bredbandskoordinatorerna på deras kick-off. Vad tror du att de kan bidra med och vad bör de fokusera på i sitt arbete med att samordna och skapa samverkan mellan olika aktörer?

Vi har väntat på dessa regionala bredbandskoordinatorer och ser deras roll som mycket viktig för att Sverige ska nå bredbandsmålen. De bör fungera som "dirigenter" och genom det regionala utvecklingsansvaret lyfta upp kommuner som har sämre geodemografiska förutsättningar. De får gärna ha lite hårda nypor och se till att regionen attraherar investeringsvilliga marknadsaktörer men då med krav på helhetsansvar och landsbygdsutbyggnad. De skall även kunna ta en kommun i örat som ännu inte lyft bredbandsfrågan på den politiska agendan eller har ett eget stadsnät som snedvrider konkurrensen genom att leverera egna tjänster. Nu när koordinatorerna är på plats och de har uppbackning av det nationella sekretariatet hos Bredbandsforum finns alla pusselbitar

för att lyckas. Mitt viktigaste medskick är förhoppningen att koordinatorena ser neutraliteten som sin största tillgång, ingen privat aktör eller stadsnät skall fördelas före den andra. På detta vis ökar deras trovärdighet och sätter tydliga spelregler för ökade investeringar.

Vad är nästa steg för IP-Only?

Vi är fast beslutsamma att alla i Sverige skall ha tillgång till snabb, neutral och robust bredbandsinfrastruktur och för oss betyder det också att alla har tillgång till fiber. Vi ska ha ett rikstäckande och finmaskigt fibernät från norr till söder. Vi slår inte av på takten förrän detta är uppfyllt.

Var kan man hitta mer information eller ta kontakt med er?

Vi har nyligen gjort några filmer som beskriver ett par av våra projekt:

- En film om IP-Onlys [fiberutbyggnad i Vingåkers kommun](#)
- En film som presenterar [byNet](#)
- Och en film om IP-Onlys arbete i [Jämtlands län](#)

Vill man prata med oss kan man kontakta någon av våra regionchefer: <http://www.ip-only.se/kommun/> alternativt mig själv (jimmy.stigevall@ip-only.se, 0731-212223) eller Mats Olofson (mats.olofson@ip-only.se, 0731-211116) som arbetar med vår nationella affärsutveckling inom affärsområde stadsnät.

Om Bredbandsforum

Bredbandsforum är en del av regeringens bredbandsstrategi. Forumet främjar samverkan kring bredbandsutbyggnad.

Mer information om strategin och forumet finns på www.bredbandsforum.se

Om nyhetsbrevet

I nyhetsbrevet samlar Bredbandsforums kansli nyheter om arbetet med att ge Sverige bredband i världsklass utifrån Bredbandsforums arbete och resultat.

Har du fått nyhetsbrevet från kontakt@bredbandsforum.se?

Vill du inte ha det framöver vänligen hör av dig till kontakt@bredbandsforum.se

Har du fått nyhetsbrevet från någon annan än kontakt@bredbandsforum.se?

Vill du ha kommande nyhetsbrev direkt från bredbandsforum vänligen hör av dig till kontakt@bredbandsforum.se

